

AHOL A PART SZAKAD

bendője bödön lába pipaszár
ha járdall vélek: botlogol kaszál
krampusznak kisöreg szatírnak vén:
szállong a szakadó part peremén

Kovács András Ferenc

KAVAFISZ-ÁTIRATOK

Sírfelirat

Idegen, itt, a Gangesz partján fekszem én, az ismeretlen
szamoszi férfi. Ezen a minden képzeletet felülmúló barbár
földön borzalmas élet volt a részem – csak fájdalom, könny,
rémes gyötirelem. E rettentő folyam mardosta sírhalom

iszonytató sok titkot zár a mélybe. Fékezhetetlen, elvakult
aranyvagy hajszolt, ösztökélt gyalázatos kalmárkodásra
engemet. Ind partvidékre hurcolt, itt vetett ki bős vihar,
majd rabszolgának adtak el. Megvénültem belé, annyit vesződtem,

kínlódtam én, dolgoztattak rogyásig, örökkön és keményen, szótlantul –
görög szó nélkül, szép görög beszédűtől megfosztva itt, s be messzire
esve, szakadva Szamosz szigetétől! Nem szenvedek többé

már semmi szörnyűséget én, s Hadész felé sem indulok kesergőn.
Ott fellelem majd nemzetségemet, lenn fajtámbeliekkel leszek együtt.
És végre-valahára görögül beszélhetek.

1893. június

A Lagida vendégszeretete

Ptolemaiosz Philopatőr valóban királyi módon
vendégeli, tartja magánál a szofista Medónt,
a lélek rejtelseinek kiváló szakértőjét.
Az uralkodó már büszkélkedik is az idegennel.

Hajdanán a szofista földhözragadt szegényen éldegélt
a romlott Rómában, s egész életművét eladni vitte föl
hatalmas gazdájához ő. „Erre a szócséplő locsogásra kapsz
egy minát, s elégedett lehetsz – csak tartsd a szád!”

„Ó, minő inzultus! Mekkora sértés! A végtelenség
stúdiumába zártam magam s az érzemények szenvedélyes lángjait,
mondhatni, a szívemet is beleraktam ebbe a papiruszba...”

És megsajnálta rögtön ott a szájalomra méltó zsarnokot.
Monumentális eposzait pedig félbeszakítván abbahagyta végleg.
Most Ptolemaiosz Philopatort tiszteli, őt köszönti borral.

1893. április

Tengeri ütközet

Megsemmisítettek minket, ott Szalamisznál.
Jaj nekünk, jaj nekünk – egyre jajongtunk.
A miénk a csodás Ekbatana, Szusza
és Perszepolisz – miénkek a legszebb földi vidékek.
Még mire vágytunk, s mért is akartunk, ott Szalamisznál,
hadiflottával hősként küzdeni tengeren?
Most visszamegyünk a mi Ekbatanánkba,
és Perszepoliszba, Szuszába megint hazatérünk.
Most visszamegyünk, de a városainkban a régi kedvünk
lelni, örülni, miként ez idáig – már soha többé!
Ó, jaj, nyomorúság, jaj, minek is, miért viseltük
ezt a vízi háborút, s hajócsatára, jaj,
miért is áhítoztunk annyit, oly nagyon?
Ó, balszerencse, jaj, miért kellett nekünk
indulni ismét messze hagyva mindenünk,
rohanni harcba dicstelen s méltatlanul?
Miért, miképp, s mért épp velünk esett meg ez?
Hogy mi uraljuk a híres Ekbatanát, Szuszát
és Perszepoliszt – de hajórajokon seregelve rögvest
rohanunk gyors görögökkel szembeszállni a tengeren!
Igen, ó, jaj, persze, mi mást is szólhat a szánk, mint:
Ó, jaj, szerencsétlenség, ezerszeres vak szerencsétlenség!
Igen, ó, jaj, és ezután minekünk a jövőben is ennyi marad csak:
egyre kimondani, hajtogatni, hogy jaj nekünk,
ó, jaj nekünk, s ezerszer is csak jaj nekünk!

1899. október

Pénzérmék

Pénzérmék ind feliratokkal.
A leghatalmasabb uralkodók verették őket:
Sztratagász, Evukratidásza,
Menandrásza, Erámajásza.
Ímígyen fordítja nekünk le a bölcs könyv
az indiai írást a pénzek előlapjáról.
De a könyv bemutatja nekünk a visszáját is –
az érmék másik túlsó oldalát, amely
tulajdonképpen épp a jobbik oldaluk –
a király arcmásával. Itt hirtelen megáll, időz
a jó görög, s mily meghatottan olvassa görögül:
Eukratidész, Hermaiosz, Sztratón, Menandrosz.

1920. július

Czesław Miłosz

PHILIP LARKIN KÖLTÉSZE ELLEN

Kétségbeesve, de megtanultam élni.
Erre jön valaki, aki kérdezetlen
Versben mondja, kétségbe mért kell esnem.
Meggköszönjem? Itt nincsen mit dicsérni.
Ha a tudatnak számos szintje van,
Lejebb nyom, ki halállal rémít engem.

Gyászos Larkin, én sem felejttem el,
Hogy a halál minden élet lenyel.
Csakhogy ebből nem telik ki már ma
Téma ódára, sem elégiára.